

BREDASCHE

COURANT.

Donderdag

9 September.

DE STAATSRaad, GOUVERNEUR DER PROVINCIE Noord-Brabant, brengt bij deze ter kennis van de in- en opgezetenen dezer Provincie:

1°. Dat de groote jagt binnen dezelve zal geopend worden op Donderdag den negenden September aanstaande, en dat de sluittijd nader zal worden bekend gemaakt.

2°. Dat echter de jagt niet zal mogen worden uitgeoefend op gronden, waarop nog *graangewassen of peulvruchten* te velde staan.

3°. Dat het aan ieder verboden wordt buiten den Dingsdag, Vrijdag en Zaterdag van iedere week, met de lange jagt te jagen en telkens meer te vangen dan vijf hazen.

4°. Dat, ingeval van vervoer van wild, naar de Provincien waar de jagt nog niet zal geopend zijn, de Houtvesters gemagtigd zijn tot het afgeven van konsent-biljetten, geldig voor den tijd welke tot gemeld vervoer zal benoodigd worden geoordeeld.

Geschiedende deze kennisgeving achtervolgens de bepaling van den heer Opperhoutvester, met overleg van H. E. G. A. de heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, en worden de daarbij geconcerneerde Ambtenaren gelast, om op de stipste nakoming der voorschreven bepalingen te letten en te zorgen, dat tegen de overtreders, overeenkomstig de wet, naar eisch van regten worde geprocedeerd.

En op dat een ieder, dien zulks aangaat, hiervan kennis drage, zal deze in plan worden gedrukt en in alle Steden en Gemeenten dezer Provincie worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks te doen gebruikelijk is; en in de binnen deze Provincie uitgegeven wordende Nieuwspapieren worden geinsereerd, ten einde daaraan nog meerdere publiciteit te geven; zallende deze bekendmaking voorts, door middel van het *Provinciaal Blad*, worden gebragt ter kennis van de Districts-Kommissarissen, de stedelijke en plaatselijke Besturen, het Provinciaal Gerechtshof, de Regtbanken en Kanton-Gerechten, en de Ambtenaren van het publiek Ministerie bij dezelve fungerende; alsmede van den heer Prokureur-Generaal en den heer Kapitein, kommandant der Koninklijke maréchaussée binnen deze Provincie, respectieve tot narigt, en om tot de uitvoering dezer mede te werken en daaraan de hand te bieden.

's HERTOGENBOSCH, den 27. Augustus 1847.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
A. J. BORRET.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 6den September.

De *Moniteur* van den 5den dezer maakt onderscheiden koninklijke bevelschriften bekend, waarbij aan het bestuur van Algerie eene gewijzigde organisatie gegeven wordt. Hetzelve zal voortaan niet meer op een bijkans geheel militairen voet geregeld zijn, maar in elke der drie provincien, Algiers, Oran en Constantine, zullen directien voor de burgerlijke zaken bestaan, terwijl er een algemeene raad van administratie voor de kolonie wordt ingesteld, waarin de gouverneur-generaal het voorzitterschap zal bekleeden.

Men zag thans eerstdaags de openbaarmaking van het bevelschrift te gemoet, waarbij de Hertog van *Almale* tot gouverneur-generaal van Algerie zou benoemd worden.

— Uit Oran heeft men alhier de volgende berigten van den 25sten Augustus ontvangen:

»In Marocco schijnen thans belangrijke gebeurtenissen aanstaande te zijn. De Keizer is stellig op marsch naar Tazza, alwaar het leger bijeenverzameld wordt dat bestemd is om tegen *Abd-el-Kader* op te rukken. Den 11den dezer had men te Tanger het berigt ontvangen, dat de Keizer te Rabat was aangekomen.

»*Abd-el-Kader* maakt van zijnen kant insgelijks groote toebereidselen en schijnt zich met een gunstigen uitslag zijner onderneming te vleijen. Hij is ruim van geld en alle krijgshoofden voorzien, staat aan het hoofd van welgeoefende en bijzonder aan hem gehechte troepen, en heeft eenen grooten aanhang onder de bevolking. Ongetwijfeld zal hij zich niet blootstellen aan het gevaar om in een beslissend gevecht door de overmagt verslagen te worden,

maar het leger des Keizers zoeken te verstrooijen en de afdeelingen daarvan afzonderlijk aantasten. Bovendien schijnt de geest van het Maroccaansch leger veel te wenschen over te laten, en verwacht men dat een goed deel daarvan naar den Emir zal overloopen."

— De volksoploopen in de straat St. Honoré blijven zich elken avond herhalen. Alle woelgeesten vloeijen op dit vereenigingspunt, door eene toevallige wijs ontstaan, te zamen, om op het minste teeken ongeregelheden te beginnen. Die volksvereenigingen beginnen tegen het sluiten der werkplaatsen en bestaan meestal uit werklieden van eenen onrustigen aard, zoo als de hoofdstad er zooveel oplevert. Gisteren avond was de zamenscholing weder bijzonder talrijk en zijn er sterke patrouilles kavallerie vereischt, om ze uiteen te drijven. Meer dan 100 personen zijn in hechtenis genomen. Gelukkig kwam tegen 10 ure een zware regenbui, welke, in digte vlagen nederstortende, de massa spoedig uiteen deed gaan. Ongelukkigerwijs raken vele onnoozelen, die zich meestal uit nieuwgierigheid op de plaats bevinden, in het gedrang en soms in hechtenis. — Het *Journal des debats* zegt heden echter dat die volksoploopen beginnen op te houden.

— Wederom een gruwelijke moord van een' man op zijne vrouw, ditmaal echter niet in de hoofdstad, maar in het dorp Moulplaisir (arrondissement Saintes). Zekere *Bellot* woonde in dit dorp met zijne vrouw en dochter. Sedert lang hadden er dezelfde twisten tusschen de beide echtelieden plaats. *Bellot*, drittig en twistziek van aard, bedreigde dikwijls zijne vrouw met den dood. Bij al die twisten nam de dochter steeds partij voor hare moeder, en liet zich dikwerf in hevige bewoordingen tegen den vader uit. In den avond van den 28 der vorige maand ontstond er wederom twist. Na eenige wederzijds gewisselde beleedigende uitdrukkingen, wapende zich de vader met een' snaphaan met dubbelen loop, en schoot tweemaal op zijne dochter, welke hij in den rug en aan het hoofd raakte. Moeder en dochter namen daarop de vlugt bij eene buurvrouw. *Bellot* volgde haar met eene hooivork. Op weg ontmoette hij eene vrouw, welke hij met genoemd werktuig een' hevigen slag in de lies toebragt. Hij komt vervolgens in de kamer, waar zijne vrouw en dochter zich zochten te verbergen. Hij werpt zich het eerst op zijne ongelukkige vrouw, en brengt haar met de hooivork een' stoot in de buik toe. Die ongelukkige valt, en geeft eenige uren daarna den geest. Intusschen had zich de dochter in een bed verscholen. De vader, wiens woede nog niet gestild is, brengt haar met de hooivork een' stoot in den linkerarm toe. Hij gaat heen, doch vindt op de plaats de vrouw, bij wie de zijnen de wijk hebben genomen en werpt zich op haar. De vrouw vraagt geknield om genade; zij bidt hem, haar, om hare twee kinderen, het leven te laten. Niets is echter in staat zijne woede te stillen, hij brengt haar wederom met de hooivork twee hevige slagen op den arm en op de zijde toe. *Bellot* vertrekt, en begeeft zich, gewapend met een' snaphaan, naar zijn' schoonzoon. Gelukkig was deze niet te huis. De razende keert eindelijk naar huis terug. Eenige uren verstrijken en men hoort de ontploffing van een vuurwapen. Ieder bewoner van het dorp is echter bevreesd, men sluit zich in zijne woning op en durft niet uitgaan. Omstreeks middernacht hoort men het geroep van *brand!* Toen snelde men heen, en vond *Bellot* dood op den grond. Hij had zich door middel van zijn' snaphaan van het leven beroofd en bevorens het huis in brand gestoken. Het monster was 64, zijne vrouw 70 jaren oud. De toestand van hunne dochter en van de vrouw, waar moeder en dochter de wijk hadden genomen, is zeer zorgelijk.

— Berigten uit Madrid tot den 30sten vermelden, dat de generaal *Narvaez* niet gelukkiger is geweest dan zijne voorgangers, zoowel wat betreft de verzoening van de beide koninklijke echt-

genooten, als de zamenstelling van een nieuw kabinet. In den avond van den 29sten begaf de generaal zich met de lijst der vroeger vermelde leden, die het nieuwe ministerie moesten uitmaken, naar de Koningin, en verzocht haar uit de opgegeven namen eene keus te doen. H. M. verzocht den heer *Narvaez* te middernacht weder te komen, wanneer zij hem haren wil zou doen kennen. Toen de generaal op den bepaalden tijd wederkeerde, gaf H. M. te kennen, dat zij niet tevreden was over de aangeboden lijst; zij miste daarop namen welke zij gaarne gezien had, en vond daar andere, welke zij gaarne niet gezien had. Na eenige opmerkingen van den generaal en na zijne vraag, of hij zijne zending als geëindigd moest beschouwen, zou de Koningin geantwoord hebben, dat zij zou zien, of het niet mogelijk was met de tegenwoordige ministers de regering voort te zetten. De generaal *Narvaez* begaf zich vervolgens van het paleis naar het ministerie van buitenlandsche zaken, waar de ministerraad bijeen was, en verhaalde daar het voorgevallene; de minister *Pacheco* zou besloten hebben zijn ontslag te vragen. Bij het bezoek van den generaal *Narvaez* aan den Koning op het Pardo, zouden geene der belangrijke kwestien van den dag behandeld zijn.

Het dagblad *la Presse* schrijft het mislukken van den last van den generaal *Narvaez* geheel aan de Engelsche diplomatie toe. De heer *Bulwer* zocht zich, volgens genoemd dagblad, naar de Koningin begeven en alles in het werk gesteld hebben, om haar voor de plannen van den generaal *Narvaez* beangst te maken; hij zou den generaal hebben afgeschilderd als het hoofd eener te Parijs tegen het Koninklijk gezag gesmeedde zamenzwering; hij zou H. M. tot scheiding van haren Gemaal hebben aangezet, om vervolgens te huwen met den zoon der Koningin van Portugal, die thans negen jaren telt, en wiens verloofde zij zijn zou tot hij den huwbaren leeftijd bereikt heeft. Inmiddels zou zij geheel van haar gezag en hare vrijheid gebruik kunnen maken, en zou de generaal *Serrano* tot eersten majordomus en kapitein-generaal van Madrid benoemd worden. Volgens de *Presse* moeten deze voorstellingen van den heer *Bulwer* het besluit der Koningin geheel veranderd hebben, en zou zij thans even afkeerig zijn van de plannen van den generaal *Narvaez*, als zij daar vóór weinige dagen mede ingenomen was.

— De berigten uit Madrid tot den 1sten vermelden nader, dat er weder een soort van ministerie tot stand gekomen is. Het bewind bevindt zich thans in handen van den heer *Salamanca* en van den generaal *Serrano*, die in het kabinet vertegenwoordigd wordt door den generaal *Ros de Olano*. De generaal *Narvaez* had Madrid nog niet verlaten, maar men onderstelde dat hij die hoofdstad zou verlaten en van zijne betrekking als gezant te Parijs zou afzien.

De ministers van het oude kabinet, aan welks hoofd de heer *Pacheco* stond, hebben hunne demissien ontvangen, met uitzondering van de heeren *Salamanca* en *Sotelo*. Het nieuwe kabinet bestaat uit den heer *Salamanca* als minister van finantien; *Patricio de la Escosura*, politieke chef van Madrid en lid der cortes, als minister van binnenlandsche zaken; de generaal *Ros de Olano*, als minister van koophandel, nijverheid en openbare werken; de generaal *Cordova*, minister van oorlog; de generaal *Sotelo*, minister van marine; de onder-secretaris van staat bij het departement van binnenlandsche zaken *A. Caballero*, is met het *interim* van dat ministerie belast. Dit laatste ministerie is aan den Hertog van *Frias* aangeboden, die te Santa Aguedas is, en de portefeuille van justitie aan den heer *Goyena*. — De heer *Salamanca* zou het presidentschap van den raad vervullen. De generaal *Alais* zou tot kapitein-generaal van Madrid benoemd worden.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 118; 3 pCt. 76,60; Nap. r. 101,75; Rom. L. 95½.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 5den September.

Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden is den 3den dezen te Berlijn naar St. Petersburg doorgereisd.

— De grootvorst *Konstantijn* van Rusland zou naar Petersburg ontboden zijn, om belangrijke deliberatiën over de staatsaangelegenheden bij te wonen. De Grootvorst Troonopvolger zal nog eenigen tijd te Darmstadt blijven.

— Het Russisch eskader, dat onlangs ter reede van Elseneur lag, is voorbij Kopenhagen gestevend. — De Russische gezant te Stockholm, vrijheer *von Krüdener*, is naar Petersburg vertrokken, werwaarts ook verscheiden gezanten uit andere Europeesche hoofdsteden ontboden zijn, tot bijwoning, naar men wil, eener groote bijeenkomst van Russische diplomaten en staatslieden.

— Uit München wordt geschreven, dat ook de hoogleeraar in de theologie aldaar, dr. *Döllinger*, zijne demissie heeft gekregen. Hem treft alzoo hetzelfde lot, dat aan zijne collega's *Phillips*,

Lassaulx, *Moy*, *Höfler* en *Deutinger*, te beurt is gevallen. Aan alle Beijersche dagbladen is ten strengste verboden over de verheffing van *Lola Montez* te spreken.

— In de voorstad Gumpendorf bij Weenen wordt thans eene protestantsche kerk gebouwd, waarvan de kosten thans reeds 100,000 flor. beloopt. Met Pinksteren van het volgende jaar moet deze kerk worden ingewijd. Het frontespice zal met een basrelief worden versierd en met de beeldtenissen der vier Evangelisten prijken.

— Bij besluit van den 24sten Augustus heeft de Groot-Hertog van Toscane eenen staatsraad ingesteld. Aan dit ligchaam, hetwelk vooreerst uit 19 leden bestaan, maar later, wanneer de noodzakelijkheid daarvan mogt blijken, meerder uitbreiding erlangen zal, is eene raadgevende stem toegekend. Intusschen is de werkring, dien de Groot-Hertog daaraan heeft toegewezen, zoo uitgestrekt en gewichtig, dat het eenen belangrijken invloed op den loop der zaken in Toscane, schijnt te zullen kunnen uitoefenen. Tevens heeft er eene wijziging in het ministerie plaats gehad, terwijl bij eene proclamatie van 26 Augustus is bekend gemaakt, dat de nieuwe staatsraad zich onmiddellijk zou hebben bezig te houden met het vraagstuk betrekkelijk de oprigting eener nationale garde. Een en ander had in Toscane veel vreugde verwekt.

— In den nacht van 22 op 23 Augustus zijn uit Rome weder 3 bataaljons in de rigting van Ferrara vertrokken. Een aantal voormalige Poolsche generaals en officieren te Bologna, hebben den Paus hunne diensten aangeboden. De burgerwacht van Rome heeft den 22. voor de eerste maal exercitiën in het schieten volbragt. Te Rome is thans alles met een krijgsvol gemoed vervuld; zelfs de kinderen op de straat spelen niet meer zooals vroeger met altaartjes en heilige beeldjes, maar met houten sabels en geweren. De Paus houdt zich steeds bezig met het onderzoek der belangrijkste vragen. Van groot belang is het berigt te achten, dat de Paus den 22. een brief van den Keizer van Oostenrijk heeft ontvangen, waarin deze verklaart, dat hij steeds een getrouwe zoon der kerk is, en dat de bezetting van Ferrara alleen tot bescherming Zijner Heiligheid strekte, bij de tijding van eene uitgebarste omwenteling in den Kerkelijken Staat, doch dat zij weder zoude terugtrekken. Tevens moet de Keizer den raad gegeven hebben aan den Paus, de burgerwacht weder op te heffen, daar zij naderhand gevaarlijk konde worden.

— Blijkens het Romeinsche regeringsblad van den 26sten Aug., was het voor den Kerkelijken Staat belangrijke vraagstuk wegens den aanleg van ijzeren spoorwegen, den vorigen dag door den Paus beslist geworden, en waren door Z. H. concessien verleend voor de beide groote spoorwegliniën van Rome naar Ceprano, op Napolitaansch grondgebied, en van Rome naar de grenzen van Modena.

— Naar men uit Rome schrijft, waren de onderhandelingen tusschen den Paus en den Keizer van Rusland, over de aangelegenheden der Katholijken in Rusland, ten einde gebragt. De stukken waren wederzijds geteekend, en de buitengewone gezant, graaf *Bludoff*, die uit St. Petersburg voor die schikking was afgezonden, stond op het punt, om met het traktaat derwaarts terug te keeren.

— Uit Athene zijn berigten ontvangen tot den 20. Zij melden, dat het tusschen de bende van *Griziotis*, sterk 600 man, en de Grieksche troepen, den 19 tot een treffen was gekomen. De uitslag daarvan was nog niet officieel bekend, doch zooveel wist men reeds, dat *Griziotis* door een' kanonskogel doodelijk getroffen en zijne bende op de vlugt gedreven was. Eenigen van deze waren op de grenzen van Attika gegrepen en door de gendarmes naar Athene opgebragt. Van hen had men het bovenstaande vernomen.

— Men meldt uit Konstantinopel, van den 18, dat de Porte, ten gevolge der weigering van het Grieksch bestuur, om tot haar in de laatste depeches naar Athene gezonden ultimatum toe te treden, op nieuw besloten heeft, tot dwangmaatregelen tegen Griekenland over te gaan. Eerst zou het *exequatur* der Grieksche consuls worden ingetrokken, en na verloop van eene maand zouden de verdere bepalingen, ten opzichte der scheepvaart en van den kusthandel, in werking komen.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 5den September.

Van het 658tal leden, uit welke het Huis der Gemeenten bestaat, zijn thans 654 nieuw gekozen bekend, van welke er 336 tot de liberalen, 117 tot de aanhangers van *Peel* en 201 tot de voorstanders der beschermende regten behooren.

— Nopens den oogst in Engeland wordt thans gemeld, dat die bij het gunstige weder grootendeels binnen is; dat de tarwe-oogst eep goed gemiddelde is, terwijl de rogge en haver ongemeen voordeelig zijn uitgevallen. De aardappel van lage streken moge minder gunstig staan, de zekerheid van den voordeeligen graanoogst en het behoud van vele aardappelen doet daaraan minder belang hechten. Er

hebben echter weder eenige faillissementen ter graanmarkt plaats gehad, hetgeen niet te verwonderen is, daar de graanprijzen thans 50 sh. per quarter minder staan dan tijdens het aanvragen van de nu aankomende granen. De *Marklane Express*, een blad dat speciaal voor den graanhandel is ingerigt, verzekert, dat het bedrag van het passief der onderscheidene faillieten die er in dien tak van handel sedert eenige dagen hebben plaats gehad, ten naastenbij pd. st. 5.000,000 of f 60.000,000 belooft.

— Zondag namiddag is de bliksem geslagen in de parochiekerk van Welton, in de nabijheid van Lincoln, en wel gedurende de godsdienstoefening. Eene aanmerkelijke schade is aan de kerk toegebracht, een persoon heeft het leven verloren en acht andere zijn ernstig getroffen.

— De berigten uit Lissabon van den 24sten Augustus melden, de optreding van een nieuw ministerie, waarvan de benoeming door het regeringsblad van den 23sten was bekend gemaakt, en hetwelk hoofdzakelijk onder den invloed van den maarschalk *Saldanha* schijnt tot stand gekomen te zijn. De nieuwe ministers zijn: brigadier baron *de Luz*, buitenlandsche zaken, brigadier *d'Almofalla*, oorlog, beiden adjudanten van den maarschalk; kolonel *Franzini*, finantien; kapitein ter zee *de Fontes Pereira*, marine; de heer *Ezevedo Mello e Carvalho*, binnenlandsche zaken, en de heer *de Silva Ferrao*, justitie. Bij het programma, dat het nieuwe kabinet heeft uitgevaardigd, belooft het, de verzoening tusschen de partijen, de getrouwe naleving der constitutie en de vervulling der jegens het buitenland aangegane verbindtenissen tot grondslag zijner staatkunde te zullen nemen.

— Tijdingen van de Kaap de Goede Hoop, loopende tot den 1 Julij, gewagen van een scherp gevecht, hetwelk op den 15 Junij, in de nabijheid van Block Drift, tusschen een 250tal Britsche troepen en den Kafferstam onder *Sandilla*, plaats gehad heeft, en in hetwelk bewuste stam, ten gevolge van zijne overgrooten meerderheid, het veld behouden heeft. Het geleden verlies aan de zijde der Kaffers moet echter vrij aanmerkelijk zijn; onder dat der Engelschen is onder anderen luitenant *Russel*, eene der familiebetrekkingen van lord *J. Russel*, te betreuren.

BELGIE.

BRUSSEL, den 7den September.

De nieuwe ministers *Rogier* en *Veydt* zijn te Antwerpen bijna eenstemmig tot leden van de kamer der gedeputeerden benoemd; doch er dient te worden bijgezegd, dat van de 2088 stemgeregtigten, er slechts 685 aan hadden deelgenomen, zoodat meer dan twee derden zich hadden onttrokken. Te Doornik is de heer *Dumon-Dumortier* met 634 van de 643 opgekomen stemgeregtigten verkozen; te Nivelles is de baron *Macar* met 207 van de 213 stemmen tot senator benoemd; te Luik heeft de heer *Frère-Orban* 808 is van de 827 stemmen voor zich gehad en tot lid van de kamer der gedeputeerden verkozen; eindelijk te Charleroi is de heer *de Haussy* tot lid van den senaat met 427 van de 444 stemmen verkozen. In al die plaatsen is het getal stemgeregtigten echter veel grooter en waren er maar een derde of vierde opgekomen.

— Het nieuwe ministerie heeft dezer dagen, bij eene koninklijke ordonnantie, eenige arrondissement-commissarissen afgezet of verplaatst

— Geheel de stad is nog vervuld met schrik en verontwaardiging over de moord op het plein St. Gery. Alles toont aan, dat de booswichten, die waarschijnlijk wisten, dat de vrouwen op dat oogenblik alleen in huis waren, met behulp van een' valschen sleutel zijn binnengekomen, en hunne slagtoffers eerst met slagen op het hoofd hebben bedwelmend, om haar gejammer voor te komen, en haar daarop den hals hebben afgesneden. Nog heeft men, ondanks al de aangewende pogingen, geene daders kunnen ontdekken, of eenig spoor van het ontvreemde kunnen vinden. Eene vrouw is aangehouden, welke verdacht werd, eenige aanwijzingen omtrent het gebeurde te kunnen doen, of met de daders in verband te hebben gestaan, doch is onschuldig bevonden en weder op vrije voeten gesteld.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 8sten September.

Z. M. de Koning heeft Weimar den 30 Augustus verlaten, om Silezië te bezoeken.

H. M. de Koningin heeft den 3den dezer de reis naar Zwitserland ondernomen. Hoogstdezelve wordt vergezeld door den kamerheer, den baron *van Tuyll van Serooskerken*, en door de staatsdames de baronessen *van Lijnden* en *van Omphal*, alsmede door den officier van gezondheid, den heer *van der Grijp*.

— Het heeft den Koning behaagd te benoemen, tot gouverneur der provincie Gelderland, Z. Exc. den heer *W. A. baron Schimmelpenninck van der Oye tot beide de Pollen*, oud minister van binnenlandsche zaken, thans minister van Staat, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal en kanselier der beide Nederlandsche ridderorden.

— Volgens loopende geruchten te 's Hage, zou de luit.-generaal *Schuurman*, tot kanselier der beide Nederlandsche ridderorden verheven worden, in de plaats van Z. Exc. den baron *Schimmelpenninck van der Oye*.

— Men verzekert dat in de aanstaande zitting van de Staten-Generaal, nieuwe ontwerpen van wet, uitmakende het tweede en derde boek van het wetboek, van strafregt, zullen worden aangeboden.

— Men verneemt, dat de inspectie over de zich met verlof bevindende miliciens wederom dit jaar slechts eenmaal, en wel in de maand October aanstaande, zal gehouden worden.

— Men verzekert dat, bij gelegenheid van den zevenden verjaardag, op den 4 dezer, van Z. K. H. prins *Willem Nicolaas Alexander Frederik Karel Hendrik*, erfprins van Oranje, een gouverneur over Hoogstdezelven zou zijn aangesteld, en dat die gewigtige betrekking zou zijn opgedragen aan den heer *Aikema*, eersten luitenant der genie bij den generalen staf, gedetacheerd te Arnhem.

— Eergisteren is te 's Bosch aanbesteed, het opwerpen der lunet N°. 6, in het verschanst legerkamp bij Vught, en is dat werk aangenomen door den heer *Boerkamp* te Grave, voor f 10,250. — Men spreekt voorts van de verhooging van den straatweg, van het fort *Isabella* tot Vught.

— Een dagblad berigt, dat de plaatselijke besturen zijn uitgenoodigd, om met de meeste zorg te werk te gaan in de afgifte van certificaten van goed gedrag aan personen, die zich in 's Rijks Overzeesche Bezittingen wenschen te vestigen, en om die niet anders uit te reiken, dan op getuigenis van ter goeder naam en faam staande personen.

— Men schijft uit Arnhem van den 2 dezer:

»Heden morgen stond voor het provinciaal gerechtshof te regt de persoon van *J. A. Mensing*, aangeklaagd van het afleggen van valsche getuigenis in de beruchte zaak van *Jan ter Linden*; 14 getuigen zijn in deze zaak gehoord. Nadat alle die getuigen en ook *Jan ter Linden*, welke ten dien einde uit het tuchthuis van Hoorn hier was overgebracht, gehoord waren (welke getuigen allen voor zooverre dezelve te Haaksbergen te huis behoorden, hadden verklaard, dat *Jan ter Linden* den 26. Julij 1846, tijdens den moordaanslag op *Maria Wiegerink*, niet in Groenlo was geweest, maar zich te Haaksbergen had bevonden), verklaarde *Maria Wiegerink* zelve *Jan ter Linden* nooit te hebben gekend en hem niet, voor lang na den noodlottigen 26 Julij, voor het eerst te hebben gesproken. Toen dit alles door *Jan ter Linden* ten volle was bevestigd, werd de beklagde gehoord, die stijf en sterk volhield, dat *Jan ter Linden* met *Maria Wiegerink* vele malen bij hem in zijne tapperij was geweest voor den moordaanslag, en op den dag zelven bij hem aan huis was geweest en over de meid sprekende, had gezegd: «Gij zult spoedig heel wat anders van mij hooren.» Vervolgens nam de heer procureur-generaal het woord op, zette de beschuldiging uiteen, bragt deze zaak in verband met den moordaanslag op *Maria Wiegerink*, als zullende moeten strekken ter ontlasting van den eigenlijken moordenaar, en concludeerde tot schuldigverklaring van den beklagde, met veroordeeling tot tepronkstelling en confinement van 5 tot 10 jaren. De verdediger heeft, verre van de onschuld van zijnen client te willen aantoonen, zich meer bijzonder bepaald tot de aanwijzing dat, al ware dezelve schuldig aan het afleggen van valsche getuigenis in deze zaak, zulks nimmer onder de bereikbaarheid der strafwet konde vallen en dientengevolge tot volkomen vrijspraak van denzelven geconcludeerd.»

— Uit het verslag, dat de *Nederlandsche Stoompost* mededeelt, nopens de vestiging van het Nederl. Instituut van ingenieurs, dat dezer dagen te Delft heeft plaats gehad, blijkt, dat de heer *Conrad* tot president benoemd is. De vergadering heeft het grondreglement vastgesteld, dat ter goedkeuring aan Z. M. zal worden aangeboden. Het voorloopig bestuur wordt zamengesteld uit de heeren *Conrad*, *Simon* en *van der Kun*, met magtiging, om zich het verder bepaald getal leden te assumeren.

— Uit Nieuwesluis wordt berigt, dat de nieuwe stoombootdienst tusschen Nieuwesluis, Vlaardingen, Schiedam en Rotterdam, vice versa, in verband met den spoorweg tusschen Rotterdam en Amsterdam, den 15 November in werking zal komen, en dat verder door middel der barges van Nieuwesluis eene verdere communicatie zal plaats vinden tot Hellevoetsluis, alsmede met den schelpweg, loopende van den Brielle tot Nieuw-Beijerland over de Nieuwesluis; zoodat voor het eiland Voorne eene gelegenheid geopend wordt tot beter vertier voor den handel en de reizigers.

— Zondag nacht, ten ruim één ure, is te Amsterdam brand ontstaan op den Vijgendam, in den boekwinkel der heeren *C. van der Beek en Co.*, en zoo hevig toegenomen dat het geheele perceel is uitgebrand en de belendende percelen aanmerkelijk beschadigd zijn. Omstreeks vijf ure was men den brand zoo ver meester, dat het gevaar voor verderen voortgang als geweken beschouwd moest worden. De oorzaak van den brand is onbekend. De heer *C. van der Beek* bevindt zich thans buitenslands.

— Men schrijft uit Zwolle van den 2 dezer:

»De zoon van Z. Exc. den Minister *Baud*, die zijne leerjaren hier ter stede heeft doorgebracht, sedert een jaar student is aan de Leidsche Akademie en gedurende den vacantie-tijd, zich op eene buitplaats te Heerde bevindt, is eergisteren het slagoffer eener door hem begane onvoorzigtigheid geworden; zich met een jagtgeweer in het veld bevindende, schijnt in een oogenblik van rust, terwijl hij met de linkerhand op zijn geweer leunde, dat geweer te zijn afgegaan, waardoor hem de hand is verbrijzeld, en het kruid en de hagel hem zoodanig in het aangezicht heeft getroffen.

dat men zich gelukkig zal mogen rekenen, indien een zijner beide oogen behouden blijft.

»De hand is gisteren geamputeerd, en de lijder bevindt zich overigens zeer wel, en ondergaat zijn lijden met geduld en moed.»

— Dezer dagen overleed te Utrecht de verdienstelijke geleerde J. J. Dodt, van Flensburg, lector in de Hoogduitsche taal en amanuensis bij de akademische bibliotheek aldaar, van welke laatste hij eene volledige en wél ingerigte catalogus bezorgde, terwijl menige andere arbeid de blijken van zijnen onvermoeiden ijver en uitgebreide kunde draagt. Zoo lang zijne gezondheid zulks toeliet, hield hij zich met het hoogst belangrijk *Archief voor Kerkelijke en Wereldlijke Geschiedenissen* bezig, waarvan het laatste door hem bewerkte deel eerlang het licht zal zien.

— Gedurende de maand Augustus zijn over den Rijn-spoorweg vervoerd: 54820 reizigers; en is de opbrengst geweest f 82,081.82.

Over den Hollandschen spoorweg zijn in dezelfde maand vervoerd: 119,598 reizigers; en is de opbrengst geweest f 113,134.45; en van 1 Januarij af 545,142 reizigers en f 545,476.19¹/₂.

— Donderdag avond is op den Hollandschen ijzeren spoorweg, nabij IJssel, een ongeluk voorgevallen. De conducteur *Smit*, van Amsterdam, is met het overgaan van den eenen wagen tot den anderen afgeleden, waardoor de trein over een zijner beenen is heen gereden. Hij is naar het burgergasthuis vervoerd en bevindt zich in zorgwekkende omstandigheden, hoezeer er nog veel hoop bestaat op zijn behoud en zelfs op dat van zijn been.

— Uit Leeuwarden schrijft men:

»De verwoesting door de muizen op vele plaatsen van de provincie aangerigt, is zoo aanmerkelijk, dat men er zich bijna geen denkbeeld van vormen kan, ja zelfs de berigten dienaangaande moeijelijk kan gelooven, indien men de plaatsen zelve niet heeft bezocht. Sommige landen zijn als het ware geheel omgegraven en zwart, en het is moeijelijk te berekenen hoeveel nadeel aan sommige landbouwers is toegebracht. Ook de polderdijken hebben hier en daar veel te lijden gehad en zijn zoodanig doorkruist van muizengangen, dat het te vreezen is, dat zij niet tegen zwaren aandrang van water zullen bestand zijn. Deskundigen houden het voor raadzaam, zoodanige dijken in het midden uit te graven, en met nieuwe aarde aan te vullen en in te stampen. Gelukkig is het, dat de paartijd voorbij is, en wij alzoo ten minste geene vermeerdering hebben te vreezen van deze werkelijks landplaag.»

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 6 September.

TARWE in één doen met weinig handel: verkocht in Consumtie 130 f. puike with. Poolsche f 440; 128 f. bonte dito f 400; 128 f. roode Silezische f 364; 129 f. Rostocker f 368; 124 f. Koningsb. f 336.

ROGGE in het eerst der Markt tot vorigen koers gedaan, daarna f 3 lager afgegeven en alzoo ter veil gebleven: er is verkocht in Cons. 117, 118 f. Petersb. en Archang. f 203, 206; 116 f. dito f 198.

GERST prijshoudende: 106 f. Rostocker f 211.

HAYER zonder handel.

BOEKWEIT in één doen: 118 f. Holst. f 257.

KOOLZAAD: Oestvriesch 61 P. vl.; op 9 Vat, in Sept. en Oct. 64 P. vl.; Nov. 64¹/₂ P. vl.

LIJNZAAD in één doen: 105, 107 f. Archangel f 285, 290.

RAAPOLIE: op 6 w. f 37¹/₄; Vlieg. f 36¹/₄; in Mei eestk. f 36¹/₂ à 3¹/₄; Oct., Nov., Dec. f 36¹/₄.

LIJNOLIE: op 6 w. f 32³/₄; Vlieg. f 31³/₄. — HENNEPOLIE: op 6 w. f 34.

RAAPKOEKEN: f 80 à 84. — LIJNKOEKEN: f 10 à 12.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 7. SEPTEMBER 1847.

Het Nederl. Muddel Tarwe	van f 10,30 tot f 15,00.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» 7,70 » » 8,15.
Het dito dito Rogge (Oude)	» 0,00 » » 0,00.
Het dito dito Boekweit (Oude)	» 0,00 » » 0,00.
Het dito dito Boekweit (Nieuwe)	» 9,00 » » 9,00.
Een grof Tarwe brood, van een pond Nederl.	» 0,19.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.	» 0,19.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.	» 0,29 ¹ / ₂ .
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	» 0,32.
Een Nederl. pond Tarwe-meel	» 0,38.
Een dito pond grof Tarwe-meel	» 0,19.
Een dito pond Boter	» 0,80.
Nieuwe Zand-Aardappelen (Vat of Muddel)	f 2,00 tot f 2,90.
Het 1000 Eiken Telhout	» 2,80.
Het 1000 Hoof Hout	» 2,90.
De kar Spaanders	» 2,95.
De » Straiken	» 3,50.
De 100 Mutsaard	» 3,10.

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van gisteren (7 September) was de fondsnoteering: Ned. 2¹/₂ pCt. 55¹⁵/₁₆; 3 pCt. 68¹/₄; dito op resc. 68³/₈; 4 pCt. 87¹/₂; O. Ind. Leening 4 pCt. 87¹⁵/₁₆; Amort.-Syndik. 3¹/₂ pCt. 86; Handelsm. 460¹/₂; Aand. Holl. Spoorweg 102; Spanje Ardoins 15¹/₄; dito 14¹⁵/₁₆; dito Dubn. St. 14¹/₂; 3 pCt. 81³/₈; 3 pCt. Binnel. à 6/m. 24; Coupons Ardoins 42¹⁵/₁₆; Portugezen te Londen 3 pCt. 25¹/₂; Id. 4 pCt. 25¹¹/₁₆; Rusland 5 pCt. 105¹/₂; dito 1828—29 105³/₈; Certif. 1831—33 96¹/₄; 4 pCt. bij Hope 89³/₈; Idem bij Siegl. 89; Oostenr. Metall. 5 pCt. 102⁷/₁₆; Id. 2¹/₂ pCt. 52¹/₄; Brazilië, 84¹/₄.

Advertentiën.

* * Daar de AANVANG des NIEUWEN CURSUS van het Gijmnasium alhier plaats heeft op 15 SEPTEMBER, zoo worden Ouders of Voogden, die hunne Kinderen of Pupillen de

LESSEN zouden willen doen bijwonen, verzocht, zich vóór DEN 13^{en} dezer te vervoegen bij ondergeteekende,

BREDA,
6 September.

Dr. Th. VERWAJEN,
Scholarum Rector.

* * De ONDERNEMERS der beide POSTWAGEN-DIENSTEN van DEN MOERDIJK op BREDA, vice versa, brengen bij deze ter kennis van het geëerd reizend Publiek, dat zij van heden hebben opgehouden PAKGOEDEREN met hunne Wagens te vervoeren, zoodat zij voortaan niets dan PASSAGIERS met hunne GOEDEREN kunnen aannemen. Zich verder in den gunst der geëerde Reizigers aanbevelende.

(get.) W. VAN RIJKEVOSEL EN COMP.,
en J. HOFMAN EN COMP.

MOERDIJK, 8 September 1847.

2de Regiment Artillerie.

De KAPITEINS, Kommissarissen tot de Administratie der Veld-Kompagnien van opgemeld Regiment, in garnizoen te Breda, zullen, op Maandag den 13. September 1847, des middags ten twaalf uur, ten Burele van den 1° Luitenant-Kwartiermeester, Karrestraat, N°. 6, L. B. te Breda, onder goedkeuring van den Kommandant van voornoemde Kompagnien, AANBESTEDEN:

Het LEVEREN van GEROOFT SPER,

ten dienste der Menagien van gezegde Kompagnien, en zulks voor het tijdvak van af 20 September 1847 tot en met 19 September 1848.

De Voorwaarden zullen ter lezing liggen aan het Bureau van gemelde Kwartiermeester, alwaar de Billetten van Inschrijving op gezegeld papier in eene daartoe bestemde geslotene Bus, van des morgens 9 tot des namiddags ten 1 uur, kunnen worden gestoken, zullende dezelve den laatsten dag na 11 ure niet worden aangenomen.

BREDA, den 7. September 1847.

TE HUUR, tegen den 1. Januarij 1848:

Eene HOEFMEDERIJ, bestaande uit twee HOEFSTALLEN, twee WERKBANKEN, eene aangrenzende WONING met KEUKENTJE en verdere GEMAKKEN, thans nog in gebruik van A. BIERWAGEN. Te bevragen bij A. SLOKKERS op de Boschstraat te Breda.

* * Bij JOH. NOMAN EN ZOON, te Zalt-Bommel, hebben op heden de volgende twee belangrijke werken de pers verlaten, en worden bestellingen hiervoor aangenomen bij BROESE & COMP. te Breda:

I.

DE INDISCHE WETBOEKEN,

(Primo Mei 1847 op Java afgekondigd.)

BEVATTENDE DAARENBOVEN:

- 1°. De Grondwet.
 - 2°. Het Reglement op het Beleid der Regering in *Nederlandsch Indië*.
 - 3°. Het Reglement op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie in *Nederlandsch Indië*.
 - 4°. De Algemeene Bepalingen van Wetgeving voor *Nederlandsch Indië*.
 - 5°. De bepalingen betrekkelijk de Misdriven begaan ter gelegenheid van Faillissement en bij Kennelijk Onvermogen, mitsgaders bij Surcéance van Betaling in *Nederlandsch Indië*.
 - 6°. Compendium der Civile Wetten en Gewoonten der Mahomedanen. (Staatsblad van *Nederlandsch Indië* N°. 55, van 1828.)
- In 32° of zakformaat, gebonden in keurig geslagen lederen band, à f 4,25.

II.

DE STAATSBLADEN

VAN

NEDERLANDSCH INDIË.

VAN

1816—1845

MET UITVOERIG REGISTER,

Gebonden in een' keurigen geslagen lederen band, roijaal formaat, à f 20,00.

NB. Jaarlijks van 1846 af zal dit vervolgd worden à f 1,50 per Jaargang.